

تغییرات فیزیولوژیک و اندوکرینولوژی تولیدمثل ماهیان ماده در نتیجه القاء محرک های هورمونی و شیمیایی

سارا کوهی لای (۱)؛ شهربانو عربان (۲)؛ همایون حسین زاده صحافی (۳)

پست الکترونیکی مسئول مقاله: sarakoohi61@yahoo.com

مطالعات متعدد در زمینه شناخت الگوهای تولیدمثلی و رفتارهای مربوطه در طی سال های اخیر رو به رشد بوده و استفاده از تکنیک ها و روش های جدید علمی عامل مؤثری در تسریع این روند بوده است. شناخت هورمون ها و مکانیسم های فیزیولوژیک مؤثر بر تولیدمثل ماهی ها به عنوان شاخصی در جهت تعیین وضعیت تولیدمثلی و مراحل جنسی، در کنار استفاده از شاخص های بافت شناسی در بررسی چرخه تولیدمثل ماهی ها بسیار مؤثر است. تولیدمثل یک پدیده اساسی فیزیولوژیک است که بوسیله آن موجودات زنده بقاء خود را تضمین می نمایند در برنامه ریزی فعالیت های تکثیر و پرورش، پیش بینی زمان رسیدگی ماهیان ماده پس از تأثیر هورمون دارای اهمیت بوده، ضمن بررسی گونه هایی که تخمک آنها پس از اوولاسیون به سرعت به مرحله رسیدگی رسیده و تدریجاً توانایی زیست خود را از دست می دهند، این پیش بینی از اهمیت بیشتری برخوردار است. در حال حاضر توسعه آبی پروری بدون استفاده همه جانبه از عوامل و مواد فعال بیولوژیک به هیچ وجه عملی نیست. مراحل نهایی گامتوزن از اهمیت خاصی برخوردار است زیرا در صورت هدایت آگاهانه اینفرایند، امکان دستیابی به فراورده های جنسی (اسپرم و تخمک) مرغوب در موقع لزوم میسر می گردد. برای طراحی روش های دقیق و مؤثر، شناخت کامل مکانیزم های نوروفیزیولوژیک در عملکرد سیستم های تولیدمثلی ضروری است. کاربرد موفقیت آمیز روش القای هورمونی جهت تکثیر سلول های جنسی ماهیان در بازار تولید مصنوعی آنها، تنها به شناخت ویژگی های کمی و کیفی ترکیبات هورمونی به کار رفته در پرورش ماهی بستگی ندارد، بلکه شاید بیش از آن به امکان ارزیابی اولیه میزان آمادگی مولدین ماده در فرایند تکثیر وابسته است. کنترل هورمونی امروزه به عنوان یک ابزار در جهت تکثیر و پرورش آبزیان به کار گرفته شده است. امروزه تکثیر و پرورش ماهیان به عنوان یک موضوع مناسب جهت انجام پژوهش های اندوکرینولوژی مطرح است.

کلمات کلیدی: اندوکرینولوژی تولیدمثل، ماهیان ماده، القاء هورمونی، تکثیر و پرورش